

ČEKÁNÍ V ZÁSTUPU

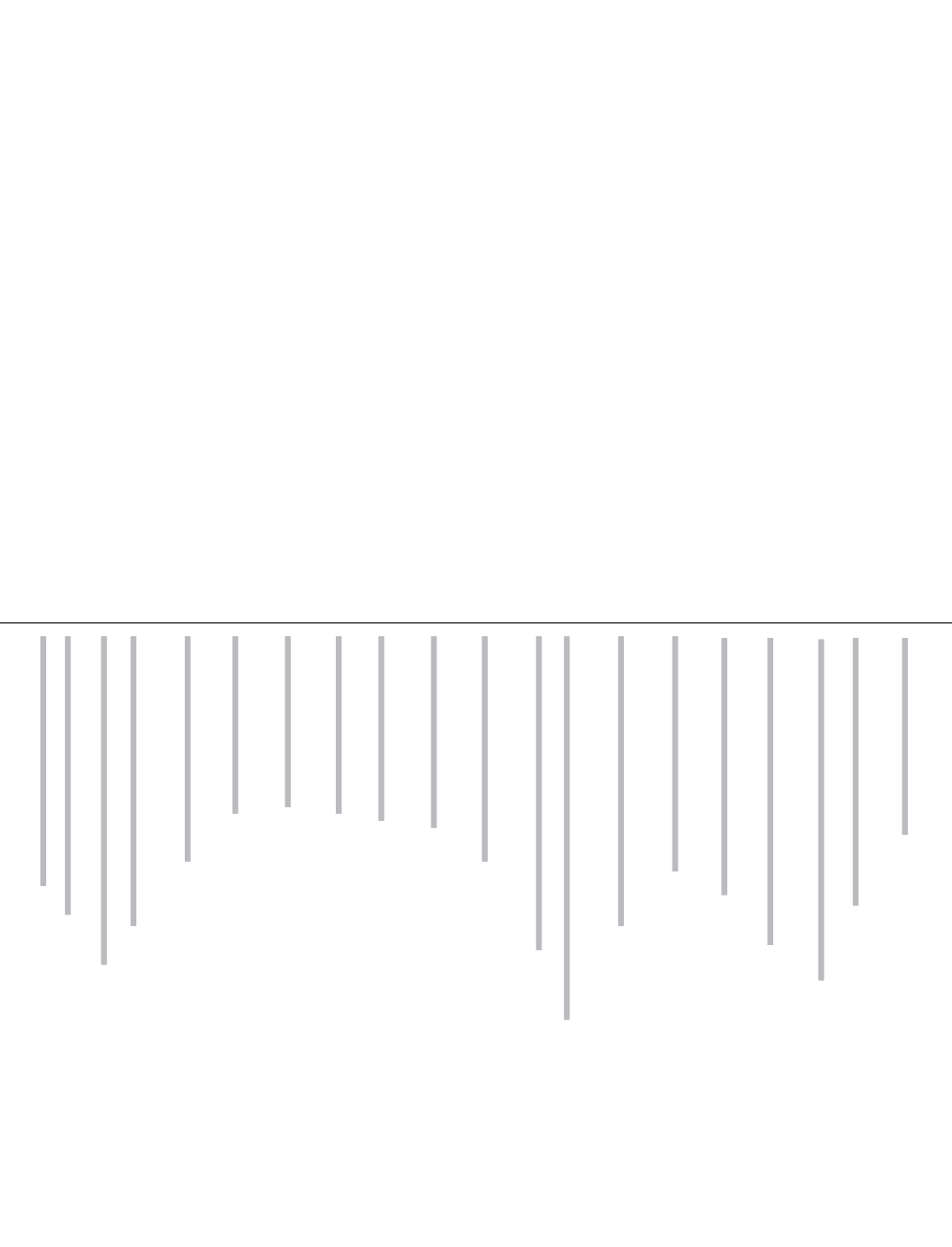
Anna Blažíčková

Triáda

ČEKÁNÍ V ZÁSTUPU
Anna Blažíčková

Triáda

Č|E|K|Á|N|Í|V|Z|Á|S|T|U|P|U

Anna Blažíčková

© Anna Blažíčková, 2014

Photo & epilogue © Věra Koubová, 2014

© Nakladatelství Triáda, s. r. o., 2014

ISBN 978-80-7474-106-7 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-7474-115-9 (PDF)

ISBN 978-80-7474-116-6 (epub)

ISBN 978-80-7474-117-3 (mobi)

BRATR THEODOR

Kdo je bratr Theodor? Nemám nejmenší ponětí. Jisté je jen, že v minulosti bylo mnoho těch, kteří splňovali oba předpoklady: být *bratr*, duchovní nebo pokrevní, to je jedno, a jmenovat se *Theodor*; menší počet jich, přesto však jistě pořád ještě hodně, žije – kdesi, nevím kde, neznám žádného z nich, ale proto nejsou o nic méně skuteční. Co není skutečnost – krychle z cihel a kamene, rozměrů přízemního domku, hladké stěny nastříkané šedožlutou barvou. Po žebříku vystupuji nahoru na rovnou plochu. Odstrkuji žebřík, padá dolů, do trávy nebo na svah a já jdu doprostřed plochy, lehám si na záda a prsty škrábu zrnitou omítku. Dívám se vzhůru, je tu jen stejnoměrně barevná modř, nanejvýš, protože krychle je výhodně postavena na vršku, v dálce modrý pás lesa. V oné modři lze jediné, nechat plynout myšlenky o lidech, jimž patří již vyslovené jméno.

Jsem tam, kde jsem chtěla být. Na náměstí kteréhosi evropského města, kde se sešli všichni bratři Theodorové. Kojenci i starci, Němci, Židé, Američané a – což bude ještě víc poutat mou pozornost – příslušníci i daleko exotičtějších národů a vyznání, každý z nich vklíněný do jiných souvislostí; opustili rodinu, tisíce rodin, kde každý člen na nich závisel jinak, otcové, strýčci, manželé – stále přitom čísi bratři; úřad, klášter, kočárek, hernu, loď. Bezpočet rozmanitých souvislostí je na čas zpřetrháno, situace se změnila, kdosi převzal jejich práci, cítí se opuštěn, cítí úlevu, že se vymanil z jejich přítomnosti. Svět je jiný. Bratři Theodorové uposlechli výzvy a sešli se na jednom náměstí, vzniklo nové společenství, které dříve nikdy neexistovalo – anebo lépe: neexistovalo?, vždyť to jsou skuteční, živí lidé, pojiťko – bratr Theodor – tu už bylo dřív, z tohoto hlediska pouze nebyli dosud vybráni, organi-

zování, teď však pocítili svou vzájemnost, příslušnost, zařazenost. Vše se opět mění: oni tu stojí, sedí, leží na čemsi, nabízejí si cigarety, ošetřují své osly nebo fordy, slyší prvně švédštinu, až se vrátí – nechám je samozřejmě zase vrátit se zpět – budou jiní, než zemřou, mnohokrát uvidí v duchu toto náměstí, bradatého kmeta v bílém rouše, co se vedle nich modlil na koberci, jiného, který přišel na smrt nemocen a mlčky čekal na svou poslední chvíli, batole řevem se dožadující pozornosti a péče – lékař, otec nebo soucitný člověk si vybaví svůj čin a vzpomínku vyprovodí pocit uspokojení, vzrušení, žalu, v jiném případě pohnutí ješitnosti: partie šachu s vytáhlým zrzavým mladíkem byla prohrána.

Měním své místo a na okamžik mohu každému z nich pohledět do tváře. Jediná já sem nepatřím, ale smím tu být, nechala jsem je se tady sejít. Vnáším si do jejich shromáždění své, a tedy s žádným jiným z celého počtu se neshodující hledisko, zajímá mě, že hubený zrzavý mladík, ačkoli vypadal na rozdíl od svého soupeře jako kuň, na kterého se nesází, už podle toho, jak neobratně a zmateně rozestavoval figurky, vyhrál svou hru. Že se na jeho tváři objevil samolibý úsměv místo dětské bezradné radosti, která by měla logicky vystřídat směšné a nedospělé zaujetí, s nímž hrál. Že umírající, čtyřicetiletý muž s nažloutlým, dosud plným obličejem mlčel – proč – že se tu octl mimo kruh své rodiny mezi neznámými lidmi, nebo že je v něm ona smířenost pramenící ne z nevědomosti, ale z odhodlání? Ze zmužilosti ducha?, smířenost podle mne obdivuhodná a vzácná, neboť moje vlastní zbabělá duše je jí tak vzdálená, a proto tolik času vyplývám myšlenkami o koncentračním táboře? Zdalipak je mezi přítomnými muž, velmi krásný, podobný tomu, kterého jsem nikdy nespátřila? Je to tento? Nebo je tento muž nejkrásnější ze všech tady a vybrala bych si ho, kdybych si směla vybrat? Anebo proti mně se koléba-

jící tlustý stařec v červené košili s holou hlavou, s aktovkou v ruce, o čem bychom spolu mohli se zájmem hovořit?

Den, kdy bych mohla procházet mezi bratry Theodory z celého světa. Kdy by každý bratr Theodor uviděl mnoho jiných bratrů Theodorů. Prázdné náměstí, až by ulicemi různých směrů opět odešli. Papíry, slupky z pomerančů. Mince v kašně? Nedopalky cigaret. Sláma? Metařky, které by se sem ze všech koutů vrhly. Ty chvíle, než by bylo zameteno a dokud by mě ještě bavilo tady chodit. Byli tu, ještě můžu vidět jejich stopy, tak živé, jako by oni sami byli ještě nablízku. Jako když odjede cirkus a na cvičišti zůstane kolo odpadků a pilin. Zameteno, uklizeno. Tedy už taky jít. Do kašny padá voda. Věž kostela s černou úzkou špicí; zespodu jakoby nakloněná. Některá z ulic, její výklady a dlažební kostky. Moje kroky. Další kroky. Kroky.

KUŘECÍ PEŘÍ

Kreslárna je plná lidí ve věku kolem osmnácti let, poznávám mezi nimi dávné známé z různých období mého života. Spolužáky z různých škol, Pepíčka Stradů, který pro kloubní revmatismus odešel z tercie, Pepíka Broma z maturitní fotografie, s lesklými zuby a zářivým úsměvem – ve skutečnosti nikdy nebyl tak hezký – ve chvíli, kdy jde s matkou úzkou ulicí k řece. Božena, co jsem vedle ní, dost nerada, seděla několik let, kulhavá Pilařka. V první lavici Hasenková a Eisová, dvě nerozlučné přítelkyně, to zas moje žákyňe z deváté třídy. Ani s jedním z nich se už nestýkám. Buď si v pohodlných pozicích hoví v lavicích, anebo z nudy přecházejí mezi hlučícími skupinkami – očekávají poslední vyučovací hodinu na sklonku odpoledne. Hodinu, z níž nejde strach, lze to pozorovat z jejich ledabylého klábosení a bezstarostného žertování. Do oken padá šero z ulice, na dlouhých černých šňůrách svítí šest žárovek v koulích z mléčného skla. Dveřmi za zády žáků vchází babička Vondrová, a to mě velice překvapuje, neboť o jejích vyučovacích schopnostech nemám valné mínění: je zvyklá roznášet püllitry ve své hospodě, celý život nedělala nic jiného, nemohu tedy pochopit, proč tu je, a předpokládám, že v roli pedagoga neuspěje. Stařena si však ihned pevným hlasem zjedná pořádek. Její říznost zažene naši roztěkanost a únavu, jsme okamžitě ve střehu, konec konců je to učitelka. Postavy v lavicích sedí rovně, srovnané jedním směrem jako železné piliny v magnetickém poli. Ze zadní lavice hledám pohledem známé tváře. Zákostelský, Honza Cirhů – naposledy jsem je viděla na sjezdu po deseti letech od maturitní zkoušky. Přišla jsem až po začátku, když už všichni seděli kolem stolů v zahradní restauraci pod stříškou z železných tyčí; ty tyče měly být obtočeny břechťanem nebo psím vínem, ale

visel na nich sem tam jen zkroucený pahýl uschlého roští. Sedělo jich tam, osob, s nimiž se kdysi spojovalo tolik mých myšlenek a každodenních zážitků, tak patnáct. Nebyla jsem s nimi celých těch deset let, ohlíželi se po mně a přátelsky mě vítali, ztloustli, opelichaní, s řídnoucími vlasy, ženy s masitými krky a křivými prsty u nohou v bílých sandálech, bylo horko, pili jsme pivo, ženské mluvily o dětech a chlapi o autech. Měla jsem na sobě staré šaty a cítila jsem se v nich špatně. Po letech se všechno vymazalo, pozapomněla jsem jejich nové tváře, každý z nich dostal zas svou původní, osmnáctiletou podobu. Nepředstavovala jsem si je už jako prokurátory, účetní JZD, učitelky. Měla bych znovu příležitost je vidět, teď po patnácti letech, tentokrát bude sjezd v říjnu, budou sedět v téže restauraci u sokolovny, kam jsme chodili na tělocvik, asi uvnitř v sále, kde se odbývaly školní taneční zábavy, bude řeč o autech a o dětech, ale já tam nemohu jet, porodila jsem právě své druhé dítě.

V řídkém venkovním světle posíleném šesti žárovkami neleží na jejich osmnáctiletých obličejích ani stín tušení o budoucnu; Zákostelský, Honza Círhů, který vcházel do třídy s pozdravem Buďte zdraví, kozáci, Čamrovka, která se mi během let, aniž jsem ji mezitím spatřila, stala velmi sympatickou – babička Vondrová nás ostrým hlasem drží v pozoru. Strašlivě zhubla před smrtí, mívala horní objem sto třicet a přes boky sto padesát centimetrů, matka jí šívala šaty, nakonec na ní povlávaly a faldovaly se jako kůže v obličejí, tenké nohy chrastily v černých punčochách, když se vlekla ze tří schůdků do zahrady; její dcera sem letos přijela na prázdniny, taky už padesátiletá, ale dala se zaměnit se svou třicetiletou dcerou, vnučkou babičky Vondrové; ačkoli jí bylo padesát, byla velmi hezká, opálená, s blond vlasy a v bílých háčkových šatech, na týden se jí podařilo vyklouznout z láskyplné

péče muže, který se bez ní nedokázal ani na chvíli obejít, chodila každý den k řece a plavala dlouhými tempy sportovkyně, večer vycházela svěžím krokem do kopce k hospodě a říkala své sestře, která teď nosí püllitry místo babičky Vondrové: Ještě mi chybí, aby se z některého okna dívala maminka. Babička Vondrová se pojednou odmlčela a zvedla telefon zavěšený na hlavní stěně vedle tabule, ředitel oznamoval, že se třída zúčastní pochodového cvičení. Všechno se z lavic ihned přemístilo ke dveřím, mimo tlačenicí jsme zůstali jen já a Pepíček Stradů, kterého trápil revmatismus. Šla bych také, ale byla jsem po nemoci, zdálo se mi, že desetikilometrový pochod bude příliš náročný na moje srdce. Nakonec jsme šli se Stradou nerozhodně na konci hloučku a zůstali stát s ostatními na schodech pod oknem. Na plné lavici na odpočívadle zbývalo jedno místočko, už jsem se chtěla posadit, ale vmáčkla se tam Hasenková s Eisovou, sedla jsem si tedy na schod a slyšela jsem nad hlavou jejich hlasy. Opakovaly posměšně, co jsem řekla, řekla jsem Zavřete okno, táhne to, jiné a další hlasy se mi začaly vysmívat, mé topornosti, neschopnosti chovat se přiměřeně ani v nejobvyklejších situacích. Vstala jsem, schody byly široké a vedly pod širé nebe, záblesk slunce je ozářil a proteplil vzduch, a já jsem v postávajícím davu uviděla člověka, se kterým bych ráda odešla pryč. Měla jsem chuť držet se ho kolem ramen, mít zavřené oči a v řasách pocít, který v prstech vzbuzuje chmýří několikadenního kuřete – kuře právě vylíhlé má slepené peří, je příliš holé a příliš určité; vzali jsme se za ruku a to bylo pro mne dostatečné zadostiučinění, už mi tolik nevadily posměšné hlasy – oprávněnost posměchu jsem uznávala – navíc právě zmlkly. Seběhli jsme – držíce se za ruce – spolu se schodů, lehce, jako když klouže kapka z listu, drobounké, drobounké peří poletovalo v šednoucím vzduchu, který houstl v krystalky tepla a skomíravého